EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 9ης Ιουλίου 2010

σχετικά με την ίδρυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

(CON/2010/54)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 29 Ιουνίου 2010 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του ελληνικού υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο νόμου περί ιδρύσεως Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (εφεξής το «σχέδιο νόμου»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη και έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[1], καθώς το σχέδιο νόμου αφορά την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) και κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου

1.1 *Πλαίσιο και αντικείμενο*

1.1.1 Με την ίδρυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) εκτελείται η απόφαση 2010/320/ΕΕ του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2010 απευθυνόμενη προς την Ελλάδα με σκοπό την ενίσχυση και εμβάθυνση της δημοσιονομικής εποπτείας, δια της οποίας ειδοποιείται η Ελλάδα να λάβει τα μέτρα μείωσης του ελλείμματος που κρίνονται αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος[2]. Ειδικότερα, το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ιε) υπαγορεύει την ίδρυση από την Ελλάδα «ανεξαρτήτου ταμείου δημοσιονομικής σταθερότητος για να αντιμετωπισθεί μια τυχόν έλλειψη κεφαλαίων και διαφυλαχθεί η υγεία του χρηματοπιστωτικού τομέως διά της εισφοράς προσθέτων ιδίων κεφαλαίων στις τράπεζες, αν χρειασθεί». Εξάλλου,

1 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

2 ΕΕ L 145, της 11.6.2010, σ. 6.

όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 6 της Σύμβασης Δανειακής Διευκόλυνσης[3] που συνήψαν στις 8 Μαΐου 2010 ορισμένα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ ως δανειστές και η Ελληνική Δημοκρατία ως δανειολήπτης, η παρεχόμενη προς τον δανειολήπτη στήριξη συναρτάται προς τη συμμόρφωσή του με μέτρα που συνάδουν με την απόφαση 2010/320/ΕΚ και προβλέπονται μεταξύ άλλων στο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής[4] της 3ης Μαΐου 2010[5]. Εν προκειμένω η ίδρυση του ΤΧΣ προβλέπεται και στο Μνημόνιο ως μέρος της δέσμης μέτρων που πρόκειται να υλοποιηθούν έως το τέλος Ιουνίου 2010.

1.1.2 Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, η ίδρυση του ΤΧΣ στόχο έχει τη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος μέσω της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων υπό το φως της καθοριστικής σημασίας του τραπεζικού τομέα στη γενική οικονομική δραστηριότητα. Το ΤΧΣ θα αποτελέσει κατά συνέπεια ένα δίχτυ ασφαλείας για πιστωτικά ιδρύματα που μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν τις απαιτήσεις κεφαλαιακής τους επάρκειας σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία. Τέλος, το ΤΧΣ θα διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων στρατηγικής σημασίας για την ανασύνταξη του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτόν στο εν λόγω σύστημα να εκπληρώσει το ρόλο του στη χρηματοδότηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

1.2 *Κύρια χαρακτηριστικά*

Νομική φύση, σκοπός και κεφάλαιο

1.2.1 Το ΤΧΣ διέπεται από το ιδιωτικό δίκαιο. Διαθέτει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και λειτουργεί αμιγώς κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας[6], σκοπός του δε είναι η διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος μέσω της ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αποτελούν θυγατρικές αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων και λειτουργούν στην Ελλάδα κατόπιν άδειας της ΤτΕ[7]. Το κεφάλαιό του ανέρχεται στο ποσό των δέκα δισεκατομμυρίων ευρώ και θα καλυφθεί σταδιακά από το ελληνικό δημόσιο, θα ενσωματωθεί δε σε τίτλους οι οποίοι δεν θα είναι μεταβιβάσιμοι μέχρι τη λήξη της διάρκειας του ΤΧΣ[8]. Το κεφάλαιο, το οποίο προέρχεται από το μηχανισμό οικονομικής στήριξης της Ελλάδας δυνάμει του νόμου 3845/2010, θα κατατεθεί σταδιακά με αποφάσεις του

---

3 Διατίθεται στο δικτυακό τόπο http://www.hellenicparliament.gr.

4 Το Μνημόνιο προσαρτάται ως παράρτημα IV στο νόμο 3845/2010 σχετικά με τα μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη μέλη της Ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΦΕΚ Α 65/6.5.2010).

5 Επίσης, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 8 της Σύμβασης Δανειακής Διευκόλυνσης, η διαθεσιμότητα των δανείων που έπονται του πρώτου θα εξαρτάται από τη θετική απόφαση των δανειστών, κατόπιν επαλήθευσης ότι η εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής του δανειολήπτη συμφωνεί με το πρόγραμμα προσαρμογής ή όποιους άλλους όρους προβλέπονται στην απόφαση 2010/320/ΕΚ. Βλ. επίσης άρθρο 3 παράγραφος 5 στοιχείο γ) της Σύμβασης.

6 Βλ. άρθρο 1.

7 Βλ. άρθρο 2. Το ΤΧΣ θα διαχειρίζεται το κεφάλαιο και την περιουσία του και θα ασκεί τα απορρέοντα από την ιδιότητά του ως μετόχου δικαιώματα κατά τρόπο που να προστατεύει την αξία της περιουσίας αυτής, να ελαχιστοποιεί τους κινδύνους για τους Έλληνες φορολογούμενους και να αποτρέπει την παρακώλυση ή στρέβλωση του ανταγωνισμού στον τραπεζικό τομέα. Επίσης, η ενίσχυση της ρευστότητας βάσει του νόμου 3723/2008 (ΦΕΚ Α 250) ή στο πλαίσιο της λειτουργίας του Ευρωσυστήματος ή/και της ΤτΕ δεν θα εμπίπτει στο σκοπό του ΤΧΣ.

8 Βλ. άρθρο 3 παράγραφος 1.

υπουργού Οικονομικών σε ειδικό έντοκο λογαριασμό που τηρείται στην ΤτΕ για τους σκοπούς του σχεδίου νόμου[9].

Δικαιούχοι κεφαλαιακής ενίσχυσης

1.2.2 Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου, τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια από την ΤτΕ θα δικαιούνται κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ. Σε αυτά περιλαμβάνονται πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει τέτοια άδεια και αποτελούν θυγατρικές νομικών προσώπων που εδρεύουν στην αλλοδαπή, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργούντων στην αλλοδαπή υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Διοικητικό συμβούλιο και προσωπικό

1.2.3 Το διοικητικό συμβούλιο του ΤΧΣ (εφεξής το «ΔΣ») αποφασίζει απολύτως ανεξάρτητα για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση, τη λειτουργία, τη διαχείριση της περιουσίας, τον καθορισμό και την υλοποίηση των σκοπών του ΤΧΣ[10]. Αποτελείται από τρία εκτελεστικά μέλη, ήτοι τον πρόεδρο και δύο αντιπροέδρους, και τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη, δύο από τα οποία είναι *ex officio* μέλη, ήτοι ο Γενικός Γραμματέας του υπουργείου Οικονομικών και ο Διευθυντής Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της ΤτΕ. Ο υπουργός Οικονομικών, κατόπιν εισηγήσεως του διοικητή της ΤτΕ, θα διορίζει όλα τα μέλη του ΔΣ για πενταετή θητεία, ανανεώσιμη μέχρι την 30ή Ιουνίου 2017[11]. Στις συνεδριάσεις του ΔΣ θα καλούνται να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ένας εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ένας εκπρόσωπος της ΕΚΤ[12]. Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας τους τα μέλη του ΔΣ δεν θα μπορούν να απασχοληθούν σε πιστωτικά ιδρύματα για δυο έτη[13].

1.2.4 Το προσωπικό του ΤΧΣ προσλαμβάνεται ελεύθερα από το ΔΣ με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, η διάρκεια των οποίων μπορεί να παρατείνεται. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού ή πράξη του διοικητή της ΤτΕ, ύστερα από αίτηση του προέδρου του ΔΣ, επιτρέπεται εξάλλου η απόσπαση υπαλλήλων από άλλους φορείς του ελληνικού δημοσίου[14].

---

9 Βλ. άρθρο 3 παράγραφος 2. Οι εν λόγω καταθέσεις θα τοκίζονται με επιτόκιο που δεν θα υπερβαίνει ούτε θα είναι κατώτερο από τα παρακάτω επιτόκια: 1) το εφαρμοζόμενο από το Ευρωσύστημα επιτόκιο κύριας χρηματοδότησης, 2) το εφαρμοζόμενο από το Ευρωσύστημα επιτόκιο πάγιας διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων και 3) το επιτόκιο ΕΟΝΙΑ. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4, το κεφάλαιο και τα διαθέσιμα του ΤΧΣ μπορούν να επενδύονται μόνο στις εν λόγω καταθέσεις, ενώ απαγορεύεται οποιαδήποτε άλλη μορφή επένδυσης. Το ΤΧΣ δεν μπορεί να συνάπτει δάνεια, να εκδίδει ομόλογα ή άλλα εμπορικά αξιόγραφα οποιασδήποτε φύσης.

10 Βλ. άρθρο 4 παράγραφο 1 και άρθρο 4 παράγραφο 2 στοιχείο ε'. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους τα μέλη του ΔΣ θα απολαμβάνουν πλήρους ανεξαρτησίας, δεν θα ζητούν ούτε θα λαμβάνουν οδηγίες από το ελληνικό δημόσιο ή οποιονδήποτε άλλο κρατικό φορέα ή όργανο, ούτε θα υπόκεινται σε επιρροές οιασδήποτε φύσεως. Ομοίως, το ελληνικό δημόσιο και οι ως άνω κρατικοί φορείς και όργανα θα απέχουν από τη διατύπωση οποιασδήποτε οδηγίας προς το ΤΧΣ.

11 Βλ. άρθρο 4 παράγραφο 2 στοιχείο β'.

12 Βλ. άρθρο 4 παράγραφο 2 στοιχείο γ'.

13 Βλ. άρθρο 16 παράγραφο 3. Η ίδια απαγόρευση θα ισχύει για τα μέλη του προσωπικού του ΤΧΣ για περίοδο έξι μηνών από τη λήξη των συμβάσεων απασχόλησής τους.

14 Βλ. άρθρο 5.

Ενεργοποίηση του ΤΧΣ

1.2.5 Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου, πιστωτικό ίδρυμα που πληροί τις υποχρεώσεις κεφαλαιακής επάρκειας του Πυλώνα 2[15] μπορεί να υποβάλει στο ΤΧΣ αίτημα για κεφαλαιακή ενίσχυση, κατόπιν υπόδειξης της ΤτΕ ή με δική του πρωτοβουλία, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) με βάση συντηρητικές παραδοχές της ΤτΕ εκτιμάται ότι υφίσταται βάσιμος κίνδυνος ως προς τη δυνατότητα του πιστωτικού ιδρύματος να συνεχίσει να πληροί τις υποχρεώσεις κεφαλαιακής επάρκειας του Πυλώνα 2 και β) έχουν αποβεί άκαρπες οι προσπάθειες του πιστωτικού ιδρύματος να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του με τη συμμετοχή των υφιστάμενων ή νέων μετόχων.

1.2.6 Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του σχεδίου νόμου, η ΤτΕ μπορεί επίσης να υποδείξει σε πιστωτικό ίδρυμα την υποβολή στο ΤΧΣ αιτήματος για κεφαλαιακή ενίσχυση, εφόσον το πιστωτικό ίδρυμα δεν πληροί τις υποχρεώσεις κεφαλαιακής επάρκειας του Πυλώνα 1[16] ή του Πυλώνα 2 και παράλληλα έχουν αποβεί άκαρπες οι προσπάθειές του να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του με τη συμμετοχή των υφιστάμενων ή νέων μετόχων. Σε αυτές τις περιπτώσεις και εφόσον το πιστωτικό ίδρυμα δεν υποβάλει στο ΤΧΣ αίτημα για κεφαλαιακή του ενίσχυση, η ΤτΕ θα διορίζει επίτροπο[17] ή θα ανακαλεί την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος[18] ή θα μπορεί να ζητήσει την απομάκρυνση της διοίκησής του[19].

1.2.7 Το αίτημα του πιστωτικού ιδρύματος για κεφαλαιακή του ενίσχυση μπορεί να υποβάλλεται στο ΤΧΣ το αργότερο εντός μηνός από τη λήψη της σχετικής υπόδειξης της ΤτΕ, θα πρέπει δε να συνοδεύεται απαραιτήτως από: α) επιχειρησιακό σχέδιο, στο οποίο θα καθορίζεται το ύψος της αναγκαίας κεφαλαιακής ενίσχυσης και θα περιγράφονται αναλυτικά τα μέτρα τα οποία το πιστωτικό ίδρυμα προτίθεται να λάβει, ώστε να επιτευχθεί το συντομότερο δυνατό η διασφάλιση και ενίσχυση της φερεγγυότητάς του[20], και β) λεπτομερές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων, με αναφορά στο χρόνο κατά τον οποίο το πιστωτικό ίδρυμα εκτιμά ότι θα μπορέσει να προβεί σε εξαγορά των αναφερόμενων στο άρθρο 7 του σχεδίου νόμου προνομιούχων μετοχών.

---

15 Βλ. άρθρο 28 νόμου 3601/2007 (ΦΕΚ Α 178/1.8.2007) και την Πράξη του Διοικητή της ΤτΕ αριθ. 2595/20.8.2007 (ΦΕΚ Β 1748/31.8.2007).

16 Βλ. άρθρο 27 νόμου 3601/2007.

17 Σύμφωνα με το άρθρο 63 παράγραφος 2 του νόμου 3601/2007. Πριν από το διορισμό του Επιτρόπου, η ΤτΕ διατυπώνει εγγράφως την εξακριβωθείσα παράβαση και τη γνωστοποιεί στο πιστωτικό ίδρυμα. Από την κοινοποίηση στο πιστωτικό ίδρυμα του διορισμού του Επιτρόπου, κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος είναι άκυρη εάν δεν συνέπραξε και ο Επίτροπος. Εντός του χρόνου που ορίζει η ΤτΕ ο Επίτροπος υποχρεούται να υποβάλει προς αυτή έκθεση για την κεφαλαιακή επάρκεια και την εν γένει οικονομική, διοικητική και οργανωτική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος. Εάν η ΤτΕ, από άλλα στοιχεία και πληροφορίες που διαθέτει, κρίνει ότι οι εργασίες του πιστωτικού ιδρύματος δεν δύνανται να εξακολουθήσουν υπό την παρούσα Διοίκηση, αποφασίζει την ανάθεση της Διοίκησής του στον Επίτροπο. Ο Επίτροπος υπόκειται στον έλεγχο και την εποπτεία της ΤτΕ. Η αμοιβή και το εν γένει κόστος που συνεπάγεται η άσκηση των καθηκόντων του Επιτρόπου καλύπτεται από το πιστωτικό ίδρυμα στο οποίο αυτός έχει διορισθεί, σύμφωνα με σχετική απόφαση της ΤτΕ. Με απόφαση της ΤτΕ δύναται να αντικαθίσταται ο Επίτροπος ή να τερματίζεται το έργο του.

18 Σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου 3601/2007.

19 Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 10 στοιχείο γ) σημείο i) του νόμου 3601/2007.

20 Π.χ. μέσω αύξησης κεφαλαίου ή/και αποκατάστασης της κερδοφορίας του, μείωσης εξόδων ή κινδύνων, στήριξης από άλλες εταιρείες του ομίλου κλπ. Στο σχέδιο θα μπορούν να περιληφθούν και πιθανές προοπτικές συγχώνευσης ή απορρόφησης ή μεταβίβασης δραστηριοτήτων ή μονάδων του σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό (βλ. άρθρο 6 παράγραφος 4 στοιχείο α)).

Εφόσον το ΤΧΣ χορηγήσει την κεφαλαιακή ενίσχυση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παράγραφος 6 του σχεδίου νόμου, θα οφείλει να εκπονήσει από κοινού με το πιστωτικό ίδρυμα λεπτομερές σχέδιο αναδιάρθρωσης ή να τροποποιήσει σχέδιο που έχει ήδη υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[21].

Διαδικασία χορήγησης της κεφαλαιακής ενίσχυσης, έκδοση μετοχών και συναφή θέματα

1.2.8 Η κεφαλαιακή ενίσχυση θα παρέχεται μέσω της συμμετοχής του ΤΧΣ σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος πραγματοποιούμενη με την έκδοση προνομιούχων μετοχών[22], με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία το πιστωτικό ίδρυμα δεν πληροί τις υποχρεώσεις κεφαλαιακής επάρκειας του Πυλώνα 1[23], όπου η αύξηση θα πραγματοποιείται με την έκδοση κοινών μετοχών. Η τιμή διάθεσης των μετοχών θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την εκτιμώμενη εύλογη ή την αγοραία εμπορική αξία, όπως αυτή διαμορφώνεται χωρίς τη στήριξη ή ακόμη και τη δυνατότητα στήριξης του πιστωτικού ιδρύματος από το ελληνικό δημόσιο, το ΤΧΣ ή την ΤτΕ εκτός του πλαισίου των πράξεων του Ευρωσυστήματος[24]. Οι προνομιούχες μετοχές στο σύνολό τους θα εξαγοράζονται υποχρεωτικά από το πιστωτικό ίδρυμα μετά την πάροδο πέντε ετών ή και ενωρίτερα, κατόπιν έγκρισης της ΤτΕ. Ως τιμή εξαγοράς των μετοχών θα καθορίζεται η υψηλότερη μεταξύ της τιμής διάθεσης (πλέον μη καταβληθέντων απαιτητών μερισμάτων) και της τιμής κατά το χρόνο λήψης της απόφασης για σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων προς εξαγορά των μετοχών.[25] Σε περίπτωση παρέλευσης της πενταετίας χωρίς να έχει εν τω μεταξύ ολοκληρωθεί η εξαγορά των προνομιούχων μετοχών από το πιστωτικό ίδρυμα, θα επιβάλλεται σωρευτική ετήσια προσαύξηση σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί της κατά το άρθρο 10 παράγραφος 2 του σχεδίου νόμου ετήσιας απόδοσης[26].

1.2.9 Οι προνομιούχες μετοχές θα μετατρέπονται σε κοινές μεταβιβάσιμες μετοχές με απόφαση του ΤΧΣ, κατόπιν εισήγησης της ΤτΕ, σύμφωνα με το άρθρο 9 του σχεδίου νόμου. Επιπλέον, οι μετοχές αυτές δεν θα μεταβιβάζονται από το ΤΧΣ σε τρίτα πρόσωπα και δεν θα είναι δεκτικές εισαγωγής σε οργανωμένη αγορά μέχρι τη λήξη της διάρκειας του ΤΧΣ[27]. Θα παρέχουν, μεταξύ

---

21 Βλ. άρθρο 6 παράγραφοι 7 έως 9, όπου προβλέπεται επίσης η χρονική περίοδος υλοποίησης του σχεδίου αναδιάρθρωσης και η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του.

22 Βλ. άρθρο 7 παράγραφος 1.

23 Βλ. άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο β).

24 Βλ. άρθρο 7 παράγραφος 3. Για τον προσδιορισμό της αξίας διάθεσης θα λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των εκτιμήσεων δύο ανεξάρτητων ελεγκτικών εταιρειών, που θα διενεργούνται με κοινά αποδεκτές μεθόδους και κριτήρια. Οι εν λόγω ελεγκτικές εταιρείες θα ορίζονται από το ΤΧΣ και το πιστωτικό ίδρυμα. Σε περίπτωση απόκλισης των εκτιμήσεων σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, η αξία θα προσδιορίζεται οριστικά από τρίτη ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρεία, η οποία θα ορίζεται με κοινή απόφαση του υπουργού Οικονομικών και του διοικητή της ΤτΕ. Οι αναθέσεις στις ελεγκτικές εταιρείες θα πρέπει να προβλέπουν καταληκτικές προθεσμίες για την εκπόνηση των αξιολογήσεών τους, συμβατές με το χρονικό ορίζοντα υλοποίησης του υποβληθέντος επιχειρησιακού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει επίσης να τηρούνται οι σχετικοί κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της Ένωσης και οι πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ανάλογες αποτιμήσεις.

25 Βλ. άρθρο 8 παράγραφος 1. Μερική εξαγορά μετοχών δεν επιτρέπεται. Η ΤτΕ θα εγκρίνει μόνον εξαγορές οι οποίες δεν θέτουν σε κίνδυνο τη φερεγγυότητα του πιστωτικού ιδρύματος και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

26 Βλ. άρθρο 8 παράγραφος 2.

27 Βλ. άρθρο 10 παράγραφος 1.

άλλων, στο ΤΧΣ το δικαίωμα συμμετοχής στο διοικητικό συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος με ένα πρόσθετο μέλος ως εκπρόσωπο του ΤΧΣ[28]. Σε αυτό το πλαίσιο ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ δύναται, ιδίως: α) να ζητεί τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών[29] και β) να ασκεί το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του διοικητικού συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος: i) σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τα ανώτατα διοικητικά στελέχη του πιστωτικού ιδρύματος, ή ii) εφόσον η υπό συζήτηση απόφαση δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει σοβαρά τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα ή την εν γένει συνετή και εύρυθμη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος. Επιπλέον, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα παρίσταται στη Γενική Συνέλευση των κοινών μετόχων και θα έχει δικαίωμα αρνησικυρίας κατά τη συζήτηση και λήψη απόφασης για τα ίδια ως άνω θέματα[30].

1.2.10 Το ΤΧΣ μπορεί να ζητεί από τα πιστωτικά ιδρύματα την παροχή, μέσω της ΤτΕ, ακόμη και πριν από την προσφυγή σε αυτό για κεφαλαιακή ενίσχυση, οποιουδήποτε σχετικού στοιχείου και πληροφορίας, καθώς και τη διεξαγωγή επιτόπιων ελέγχων από την ΤτΕ με τη συμμετοχή εκπροσώπου του ΤΧΣ ή εμπειρογνώμονα ή εξωτερικού ελεγκτή[31].

Οικονομικά αποτελέσματα, οικονομικές καταστάσεις, έλεγχος και λοιπές διατάξεις

1.2.11 Το ΤΧΣ θα δημιουργήσει λογαριασμούς αποθεματικών από διαφορές αποτίμησης σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς (ΔΠΧΑ)[32]. Επιπλέον, προβλέπονται: 1) η έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων του ΤΧΣ, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, και η υποβολή τους, μαζί με άλλες συναφείς εκθέσεις, στις ελληνικές αρχές καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ, 2) η διενέργεια τακτικών οικονομικών ελέγχων και έκτακτων ελέγχων, το πόρισμα των οποίων πρέπει να υποβάλλεται στη Βουλή των Ελλήνων, 3) ολοκληρωμένος μηχανισμός εσωτερικού ελέγχου και 4) οι απαλλαγές και ασυλίες του Ταμείου[33].

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Η ΕΚΤ χαιρετίζει τη σύσταση του ΤΧΣ ως μέσο που σκοπό έχει να ενισχύσει το δίχτυ ασφαλείας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στη διάρκεια μιας περιόδου υποχώρησης της οικονομικής δραστηριότητας που θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Εξάλλου, σημειώνει ότι η σύσταση του ΤΧΣ εντάσσεται σε μια ευρύτερη δέσμη μέτρων βάσει του Μνημονίου και ότι, ως εκ τούτου, ο

28 Βλ. άρθρο 10 παράγραφος 3.
29 Βλ. άρθρο 7 παράγραφος 2.
30 Βλ. άρθρο 10 παράγραφος 5.
31 Βλ. άρθρο 11.
32 Βλ. άρθρο 12.
33 Βλ. άρθρα 13 έως 15.

σχεδιασμός του ΤΧΣ λαμβάνει υπόψη τα λοιπά χαρακτηριστικά του σχεδίου προγράμματος[34]. Η ΕΚΤ εκτιμά θετικά το γεγονός ότι η αποστολή του ΤΧΣ καθορίζεται με σαφήνεια και, παράλληλα, χαιρετίζει το ρόλο του στη διευκόλυνση της διαμόρφωσης στρατηγικών επιλογών ανασύνταξης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, επιτρέποντας έτσι σε αυτό να συνεχίσει την εκπλήρωση της αποστολής του στη χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας.

2.2 Η ΕΚΤ χαιρετίζει το γεγονός ότι το πεδίο εφαρμογής του νόμου καλύπτει λειτουργούσες στην Ελλάδα θυγατρικές πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην αλλοδαπή, καθώς και λειτουργούντα στην αλλοδαπή υποκαταστήματα ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Εξάλλου, το σχέδιο νόμου δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, ρύθμιση που είναι σύμφωνη με τη Διακήρυξη των Παρισίων[35], κατά την οποία οι ενέργειες των κρατών μελών για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των τραπεζών «θα πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο, ώστε να αποτρέπονται οι στρεβλώσεις των ισότιμων όρων ανταγωνισμού»· πρόκειται για σημαντικό στοιχείο της ενοποίησης των χρηματοπιστωτικών αγορών στην Ευρώπη. Επίσης η ΕΚΤ επικροτεί την περιορισμένη διάρκεια ζωής του ΤΧΣ έως τις 30 Ιουνίου 2017 η οποία, αν και σχετικά μακρά, συνάδει με προηγούμενες γνώμες της ΕΚΤ που υπογραμμίζουν την ανάγκη διαμόρφωσης οποιουδήποτε εθνικού προγράμματος στήριξης ως προσωρινού χαρακτήρα, ανεξαρτήτως της δυνατότητας παράτασης ή ανανέωσής του[36]. Εξάλλου η ΕΚΤ εκτιμά θετικά την αποσαφήνιση στο άρθρο 2 του σχεδίου νόμου ότι η ενίσχυση της ρευστότητας που παρέχει η ΤτΕ στο πλαίσιο των πράξεων αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος δεν θα εμπίπτει στο σκοπό του ΤΧΣ, ρύθμιση που σέβεται την αποκλειστική αρμοδιότητα του Ευρωσυστήματος βάσει του άρθρου 127 παράγραφος 2 της συνθήκης όσον αφορά την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

2.3 Η ΕΚΤ επικροτεί τη στενή συσχέτιση της ενεργοποίησης του ΤΧΣ με την εποπτική διαδικασία βάσει του τραπεζικού νόμου 3601/2007 και των συναφών κανόνων του πλαισίου της Βασιλείας. Οι διατάξεις του σχεδίου νόμου, σε συνδυασμό με τις αρμοδιότητες της ΤτΕ ως φορέα εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει του νόμου 3601/2007, θα πρέπει να διασφαλίζουν την προσήκουσα τήρηση των υποχρεώσεων κεφαλαιακής επάρκειας εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η ΕΚΤ επικροτεί ιδίως το γεγονός ότι, κατ' αρχάς, η υπόδειξη της ΤτΕ προς το πιστωτικό ίδρυμα να υποβάλει στο ΤΧΣ αίτημα κεφαλαιακής ενίσχυσης πρέπει να βασίζεται σε μία εκτίμηση προσανατολισμένη στο μέλλον και βασιζόμενη σε συντηρητικές παραδοχές δυνάμει της διαδικασίας ελέγχου υπό τον Πυλώνα 2. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι οποιαδήποτε προσφυγή στο ΤΧΣ

---

34 Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του νόμου 3845/2010, το παράρτημα ΙΙΙ (Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής) και το παράρτημα IV (Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής) αναφέρονται από κοινού ως το «σχέδιο προγράμματος». Το σχέδιο προγράμματος καταρτίστηκε από το υπουργείο Οικονομικών με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ, για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης που συγκροτήθηκε σύμφωνα με τις Δηλώσεις που αναπαράγονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ του εν λόγω νόμου (Δήλωση των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων της Ζώνης του ευρώ της 25ης Μαρτίου 2010 και Δήλωση για τη στήριξη της Ελλάδας από τα κράτη μέλη της Ζώνης του ευρώ της 11ης Απριλίου 2010).

35 Διακήρυξη των αρχηγών κρατών της ζώνης του ευρώ της 12ης Οκτωβρίου 2008. Το κείμενο της Διακήρυξης είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της απελθούσας γαλλικής Προεδρίας (www.ue2008.fr).

36 Βλ. παράγραφο 3.3 γνώμης CON /2009/62. Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ είναι διαθέσιμες στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

μπορεί να λάβει χώρα μόνο αφότου το πιστωτικό ίδρυμα καταδείξει το ατελέσφορο των προσπαθειών του να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του με τη συμμετοχή των υφιστάμενων ή νέων μετόχων[37].

2.4 Οι βαριές κυρώσεις, περιλαμβανομένης της δυνατότητας να οριστεί επίτροπος ή να ζητηθεί απομάκρυνση της διοίκησης ή ακόμη και ανάκλησης της άδειας λειτουργίας, πρόκειται να επιβάλλονται από την ΤτΕ σε πιστωτικό ίδρυμα το οποίο, παρά την υπόδειξη της ΤτΕ βάσει της ως άνω προσανατολισμένης στο μέλλον εκτίμησης, δεν καταφέρνει να ενισχύσει τη φερεγγυότητά του, τα δε κεφάλαιά του συνακόλουθα συρρικνώνονται σε επίπεδα χαμηλότερα των προβλεπόμενων βάσει των Πυλώνων 1 ή 2. Οι εν λόγω κανόνες, σε συνδυασμό με τους ποσοτικούς στόχους για την ενεργοποίηση του ΤΧΣ, είναι ουσιώδεις ενόψει της διασφάλισης της δυνατότητας της ΤτΕ να ασκεί τις εποπτικές της εξουσίες προς διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

2.5 Η ΕΚΤ εκτιμά θετικά το γεγονός ότι οποιοδήποτε αίτημα πιστωτικού ιδρύματος για αναδιάρθρωση κεφαλαίου πρέπει να συνοδεύεται από επιχειρησιακό σχέδιο και λεπτομερές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του, και μάλιστα πριν από την υποβολή του σχεδίου αναδιάρθρωσης που εκπονείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο των κανόνων της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και των πρακτικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι οι εν λόγω υποχρεωτικοί κανόνες, σύμφωνα άλλωστε και με προηγούμενες γνώμες της ΕΚΤ[38], τείνουν να διασφαλίσουν ότι τα πιστωτικά ιδρύματα που ενισχύονται κεφαλαιακά θα υπόκεινται σε προσήκουσα αξιολόγηση της βιωσιμότητάς τους και ότι δεν θα τυγχάνουν αδικαιολόγητης προνομιακής μεταχείρισης προσφεύγοντας στο ΤΧΣ.

2.6 Η ΕΚΤ σημειώνει ότι η τιμολόγηση των προνομιακών μετοχών που εκδίδει ή επαναγοράζει το πιστωτικό ίδρυμα συνεπεία της κεφαλαιακής του ενίσχυσης, καθώς και η τιμολόγηση που εφαρμόζεται στη μετατροπή των προνομιούχων μετοχών σε κοινές με απόφαση του ΤΧΣ, θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την εύλογη ή την αγοραία εμπορική αξία. Σύμφωνα και με προηγούμενες γνώμες της, η ΕΚΤ υπογραμμίζει εν προκειμένω τη σημασία της εφαρμογής της κατάλληλης τιμολόγησης στο πλαίσιο της κεφαλαιακής ενίσχυσης των πιστωτικών ιδρυμάτων, ενόψει της ενίσχυσης της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, της διευκόλυνσης της επιστροφής σε ομαλές συνθήκες στην αγορά, της διασφάλισης ισοτιμίας των όρων ανταγωνισμού και της προσήκουσας χρηματοδότησης της οικονομίας[39]. Η ΕΚΤ χαιρετίζει την πενταετή προθεσμία για την επαναγορά των μετοχών, η οποία συμβάλλει σημαντικά στην προσωρινή φύση της στήριξης που παρέχει το ΤΧΣ. Εξάλλου, η ΕΚΤ αναγνωρίζει θετικά την ανάγκη έγκρισης από την ΤτΕ της επαναγοράς των μετοχών, λαμβανομένων υπόψη και των πιθανών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

---

37 Βλ. άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) και άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο β).

38 Βλ. παράγραφο 3.3 γνώμης CON/2008/57.

39 Βλ. παράγραφο 3.2 γνώμης CON/2009/62.

2.7 Η ΕΚΤ επικροτεί τις εκτενείς εξουσίες του ΤΧΣ σε ό,τι αφορά τη διοίκηση και τους μετόχους του πιστωτικού ιδρύματος που λαμβάνει κεφαλαιακή ενίσχυση[40]. Πέραν των ως άνω απαιτήσεων όσον αφορά τη φύση και την τιμολόγηση κάθε κεφαλαιακής ενίσχυσης, οι εν λόγω κανόνες διασφαλίζουν ιδίως ότι οι υφιστάμενοι μέτοχοι επωμίζονται τις συνέπειες της παρέμβασης, σύμφωνα και με προηγούμενες γνώμες της ΕΚΤ[41]. Η ΕΚΤ εκτιμά θετικά ότι το ΤΧΣ θα έχει πρόσβαση σε κάθε συναφές στοιχείο και πληροφορία παρεχόμενη από τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω της ΤτΕ, ακόμη και πριν από την υποβολή αιτήματος για ενεργοποίηση του ΤΧΣ, καθώς και ότι θα μπορεί να ζητά τη διεξαγωγή επιτόπιων ελέγχων. Εν προκειμένω η πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία θα πρέπει να υπόκειται στις ίδιες υποχρεώσεις περί απορρήτου που επιβάλλονται στην ΤτΕ όσον αφορά τις πληροφορίες που προέρχονται από τα πιστωτικά ιδρύματα[42].

2.8 Η ΕΚΤ χαιρετίζει την ίδρυση του ΤΧΣ ως νομικού προσώπου με εξουσίες λήψης αποφάσεων ανεξάρτητα από τον ιδρυτή του, δηλ. το ελληνικό δημόσιο. Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, το ΤΧΣ θα διακυβερνάται και θα διοικείται από ΔΣ, το οποίο θα είναι το ανώτατο όργανό του και θα αποφασίζει απολύτως ανεξάρτητα για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση, λειτουργία, διαχείριση της περιουσίας, τον καθορισμό και την υλοποίηση των σκοπών του ΤΧΣ. Σε ό,τι αφορά την εταιρική διακυβέρνηση η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το ΔΣ, ως το ανώτατο όργανο του ΤΧΣ, θα έχει τις εξουσίες που θα είχαν το διοικητικό συμβούλιο και η γενική συνέλευση των μετόχων εάν το ΤΧΣ είχε τη μορφή ανώνυμης εταιρείας. Η εν λόγω αυτονομία στη λήψη αποφάσεων αναμένεται ότι θα επιτρέψει στο ΤΧΣ να αποφασίζει για την κεφαλαιακή ενίσχυση μεμονωμένων πιστωτικών ιδρυμάτων ανεξάρτητα από εξωτερικές επιρροές. Επιπλέον, ο πρόεδρος του ΔΣ θα εκπροσωπεί το ΤΧΣ δικαστικώς, εξωδίκως και έναντι τρίτων[43].

3. Ειδικές παρατηρήσεις

Ρόλος του διοικητή της ΤτΕ στο διορισμό των μελών του ΔΣ του ΤΧΣ

3.1 Η ΕΚΤ σημειώνει ότι και τα επτά μέλη του ΔΣ διορίζονται με απόφαση του υπουργού Οικονομικών κατόπιν εισήγησης του διοικητή της ΤτΕ [44]. Ο τυπικός διορισμός των μελών του ΔΣ από τον υπουργό Οικονομικών έχει σημασία για τη διασφάλιση της δημοκρατικής νομιμοποίησης του ΤΧΣ, το κεφάλαιο του οποίου παρέχει το ελληνικό δημόσιο[45]. Τούτου δοθέντος, η ΕΚΤ

---

40 Βλ. άρθρο 10 παράγραφοι 3 και 5 όσον αφορά τα δικαιώματα των προνομιούχων μετοχών.

41 Βλ. παράγραφο 2.2 γνώμης CON/2008/52.

42 Βλ. άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο α).

43 Βλ. άρθρο 4 παράγραφος 3.

44 Και άλλα κράτη μέλη έχουν ιδρύσει εθνικά ταμεία ενίσχυσης κεφαλαίου και αναδιάρθρωσης τραπεζών. Μερικά εξ αυτών εφαρμόζουν παρόμοια διαδικασία διορισμού της πλειονότητας των μελών του οργάνου λήψης αποφάσεων του οικείου ταμείου κατόπιν εισήγησης της εθνικής κεντρικής τράπεζας. Π.χ. στην περίπτωση του ισπανικού ταμείου για την τακτική αναδιάρθρωση τραπεζών που ιδρύθηκε με το βασιλικό διάταγμα αριθ. 9/2009 της 26ης Ιουνίου 2009, το άρθρο 3 αυτού προβλέπει ότι ο υπουργός οικονομίας και οικονομικών διορίζει όλα τα μέλη της διοικούσας επιτροπής του ταμείου, η οποία είναι το όργανο λήψης αποφάσεών του, ενώ πέντε εκ των οκτώ μελών της προτείνονται από τη Banco de España. Τα υπόλοιπα τρία μέλη είναι εκπρόσωποι των ταμείων εγγύησης τραπεζικών καταθέσεων των οικείων τριών τραπεζικών κλάδων στην Ισπανία. Βλ. γνώμες CON/2008/52, CON/2008/57 και CON/2009/62.

45 Εξάλλου, το ΔΣ εξασφαλίζει τη λογοδοσία του ΤΧΣ έναντι του ελληνικού νομοθετικού σώματος και των κρατικών αρχών υποβάλλοντας σε περιοδική βάση δελτία επί των δραστηριοτήτων του στον υπουργό Οικονομικών και στην ΤτΕ και παρέχοντας αναλυτική πληροφόρηση σε αυτούς, μέσω του προέδρου του, όποτε ζητείται. Το ΔΣ οφείλει ακόμη να

σημειώνει ότι ο διοικητής της ΤτΕ θα διαθέτει κινητήριο ρόλο στη διαδικασία διορισμού, έχοντας την εξουσία να επιλέγει πέντε μέλη του ΔΣ ύστερα από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος[46]. Η ΕΚΤ θεωρεί ότι ο ενισχυμένος αυτός ρόλος στη διαδικασία διορισμού είναι σημαντικός ενόψει και του ρόλου της ΤτΕ στην προληπτική εποπτεία και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Παρουσία παρατηρητή της ΕΚΤ στις συνεδριάσεις του ΔΣ του ΤΧΣ

3.2 Η ΕΚΤ υποστηρίζει τη διάταξη του σχεδίου νόμου που προβλέπει ότι ένας παρατηρητής από την ΕΚΤ θα καλείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του ΔΣ[47]. Προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των παρατηρητών της ΕΚΤ και της Επιτροπής στις συνεδριάσεις του ΔΣ, θα ωφελούσε να διευκρινιστεί στο σχέδιο νόμου ότι όλα τα έγγραφα που απευθύνονται στο ΔΣ θα είναι διαθέσιμα στην αγγλική γλώσσα.

Επίδραση του τηρούμενου στην ΤτΕ λογαριασμού του ΤΧΣ στην εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος

3.3 Η χρήση καταθετικού λογαριασμού στην ΤτΕ για την επένδυση του κεφαλαίου του ΤΧΣ αποτελεί σταθερή λύση. Αυτό δεν δημιουργεί απαραίτητα δυσκολίες στην εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, εφόσον, ακόμη και μη συχνές κινήσεις του λογαριασμού καθίστανται εκ των προτέρων γνωστές και, συνεπώς, περιλαμβάνονται στις προβλέψεις σχετικά με τις ανάγκες σε ρευστότητα**.**

Απαγόρευση νομισματικής χρηματοδότησης

3.4 Όσον αφορά την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης που διαλαμβάνεται στο άρθρο 123 της συνθήκης, δεδομένου ότι το κεφάλαιο του ΤΧΣ πρόκειται να εκδοθεί υπό τη μορφή τίτλων που θα ανήκουν εξολοκλήρου στο ελληνικό δημόσιο, το ΤΧΣ θα πρέπει να θεωρηθεί ως δημόσια επιχείρηση κράτους μέλους υπό την έννοια του άρθρου 123 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3603/93 του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1993 για τον προσδιορισμό των εννοιών που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των απαγορεύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 104 και στο άρθρο 104 Β παράγραφος 1 της συνθήκης[48]. Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, το ΤΧΣ δεν δύναται να συνάπτει δάνεια, να εκδίδει ομόλογα και άλλα εμπορικά αξιόγραφα οποιασδήποτε φύσης[49]. Συνεπώς, εφόσον δεν θα τίθεται ζήτημα οποιασδήποτε μορφής δανεισμού του ΤΧΣ από την ΕΚΤ, την ΤτΕ ή άλλη κεντρική τράπεζα του ΕΣΚΤ, δεν θα στοιχειοθετείται και παράβαση της απαγόρευσης νομισματικής χρηματοδότησης.

3.5 Εξάλλου, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης, είναι σημαντικό να καταστεί σαφές ότι η απόδοση του λογαριασμού του ΤΧΣ

υποβάλλει εξαμηνιαίες εκθέσεις στη Βουλή των Ελλήνων, τις οποίες κοινοποιεί στον υπουργό των Οικονομικών, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ, καθώς και στην ΤτΕ. Βλ. άρθρο 4 παράγραφος 9.

46 Βλ. άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α'.

47 Βλ. άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ'.

48 ΕΕ L 332 της 31.12.1993, σ. 1.

49 Άρθρο 3 παράγραφος 4.

που τηρείται στην ΤτΕ θα αντικατοπτρίζει τις παραμέτρους της αγοράς. Συγκεκριμένα, είναι σημαντικό το επιτόκιο καταθέσεων να συμβαδίζει με τη διάρκειά τους. Σε παλαιότερες γνώμες της ΕΚΤ[50] σημειώνεται ότι η απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης κρατικών δραστηριοτήτων από κεντρικές τράπεζες είναι ανεξάρτητη της μορφής που λαμβάνει η χρηματοδότηση, π.χ. δάνεια ή άμεση παροχή μη επιστρεπτέων κεφαλαίων στο δημόσιο τομέα. Η καταβολή τόκων καθ' υπέρβαση των επιτοκίων της αγοράς συνιστά de facto προκαταβολική διανομή κερδών, πράγμα που, με τη σειρά του, συνεπάγεται de facto χορήγηση πιστώσεως εντός του έτους και αντιβαίνει στο σκοπό της απαγόρευσης της νομισματικής χρηματοδότησης. Συνεπώς, η απόδοση των καταθέσεων δημόσιων οργανισμών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει την απόδοση παρόμοιων καταθέσεων των αντισυμβαλλομένων της αγοράς. Εάν ο μηχανισμός καθορισμού της απόδοσης των καταθέσεων δημόσιων οργανισμών επέτρεπε σε οργανισμούς του δημόσιου τομέα να επηρεάζουν συστηματικά τη διαμόρφωση της απόδοσης που παρέχει ορισμένη εθνική κεντρική τράπεζα με επιτόκιο υψηλότερο εκείνου που εφαρμόζεται επί παρόμοιας κατάθεσης αντισυμβαλλομένου της αγοράς, θα αντέβαινε στους σκοπούς της απαγόρευσης της νομισματικής χρηματοδότησης βάσει της συνθήκης. Κάτι τέτοιο ενδέχεται άλλωστε να προκαλέσει ανεπιθύμητα αποτελέσματα σε ό,τι αφορά τη μετάδοση μηνυμάτων. Δεδομένου του σκοπού που εξυπηρετούν οι τηρούμενοι στην ΤτΕ οικονομικοί πόροι του ΤΧΣ, η διάρκειά τους είναι πολύ βραχυπρόθεσμη προκειμένου να καθίστανται γρήγορα διαθέσιμοι. Το επιτόκιο που η ΤτΕ θα πρέπει να εφαρμόζει στις καταθέσεις του ΤΧΣ θα πρέπει να ισούται με: 1) το επιτόκιο πάγιας διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων του Ευρωσυστήματος ή 2) το μέσο δείκτη των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις στη χρηματαγορά διάρκειας μιας ημέρας (ΕΟΝΙΑ), ή να κυμαίνεται μεταξύ της ανώτερης και της κατώτερης τιμής των ως άνω επιτοκίων. Η αναφορά στο επιτόκιο που εφαρμόζεται στις πράξεις κύριας χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO) θα πρέπει να απαλειφθεί, καθώς το επιτόκιο αυτό συνήθως κυμαίνεται μεταξύ των ανωτέρω επιτοκίων, αλλά σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να υπερβεί το επιτόκιο ΕΟΝΙΑ.

3.6 Η ΕΚΤ σημειώνει ότι το σχέδιο νόμου ρητά ορίζει ότι οι αμοιβές και αποζημιώσεις των μελών του ΔΣ και οι μισθοί του προσωπικού βαρύνουν τον προϋπολογισμό του ΤΧΣ[51]. Το γεγονός ότι ΤΧΣ θα είναι οικονομικά ανεξάρτητο[52] και θα συντάσσει τις οικονομικές του καταστάσεις[53] συνεπάγεται ότι θα είναι υπεύθυνο για τα λειτουργικά του έξοδα. Δεν θα πρέπει επομένως να δικαιολογείται η προσφυγή του ΤΧΣ σε πόρους κεντρικής τράπεζας για τη χρηματοδότηση της λειτουργίας του.

Εξειδίκευση της προέλευσης του κεφαλαίου του ΤΧΣ

3.7 Το άρθρο 3 παράγραφος 1 προβλέπει ότι το κεφάλαιο του ΤΧΣ «προέρχ[εται] από κεφάλαια που θα αντληθούν στο πλαίσιο του μηχανισμού στήριξης της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και

50 Βλ. ιδίως γνώμες CON/2008/10 και CON/2009/69 της ΕΚΤ.

51 Άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β' και άρθρο 5 παράγραφος 1.

52 Άρθρο 1.

53 Άρθρο 13.

το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο δυνάμει του Ν. 3845/2010». Η διευκρίνιση αυτή θα έπρεπε ενδεχομένως να μην περιλαμβάνεται στο σχέδιο νόμου αλλά σε μη νομοθετική πράξη.

Σύγκρουση συμφερόντων

3.8 Η ΕΚΤ θεωρεί ότι το σχέδιο νόμου ήδη αντιμετωπίζει τις περισσότερες περιπτώσεις στις οποίες τα ιδιωτικά συμφέροντα των μελών του ΔΣ θα μπορούσαν να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ΤΧΣ. Παραμένουν ωστόσο ορισμένες λεπτομέρειες τεχνικού χαρακτήρα, οι οποίες θα ήταν χρήσιμο να διευκρινιστούν.

3.9 Πρώτον, από τη δεύτερη πρόταση του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο ε' του σχεδίου νόμου δεν καθίσταται σαφές εάν τα στελέχη της ΤτΕ εξαιρούνται από τα ασυμβίβαστα της ως άνω παραγράφου 2 στοιχείο ε', στα οποία υπόκεινται τα μέλη του ΔΣ. Βάσει της δεύτερης αυτής πρότασης γίνεται κατανοητό μόνον ότι η συνδρομή της ιδιότητας στελέχους της ΤτΕ στο πρόσωπο μέλους του ΔΣ δεν μπορεί να θεωρηθεί ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του προσώπου αυτού ως μέλους του ΔΣ. Εάν αυτός είναι ο σκοπός της διάταξης, θα πρέπει να διευκρινιστεί σε ξεχωριστή πρόταση, οι δε λέξεις «με την εξαίρεση στελεχών που προέρχονται από την Τράπεζα της Ελλάδος» στο τέλος της δεύτερης πρότασης του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο ε' θα πρέπει να διαγραφούν. Η υφιστάμενη διατύπωση θα μπορούσε άλλως να σημαίνει ότι η συνδρομή της ιδιότητας μετόχου πιστωτικού ιδρύματος στο πρόσωπο στελέχους της ΤτΕ δεν θα καλυπτόταν από τα ασυμβίβαστα της παραγράφου 2 στοιχείο ε'.

3.10 Δεύτερον, στην πέμπτη πρόταση του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο ε' θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι τα μέλη του ΔΣ θα οφείλουν όχι μόνον να γνωστοποιούν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων, αλλά και να απέχουν και από κάθε απόφαση του ΔΣ επί θέματος της ημερήσιας διάταξης από το οποίο προκύπτει ή θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων.

3.11 Τρίτον, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι τα μέλη του ΔΣ και του προσωπικού δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν εμπιστευτικές πληροφορίες που μπορούν να επηρεάσουν τις τιμές της αγοράς, στις οποίες έχουν πρόσβαση λόγω της θέσης τους στο ΤΧΣ, προκειμένου να διεξάγουν ιδιωτικές συναλλαγές για ίδιο όφελος ή όφελος συγγενικών τους προσώπων.

3.12 Τέταρτον, σε ό,τι αφορά το άρθρο 16 παράγραφος 3 θα μπορούσε να εξεταστεί κατά πόσο η εξάμηνη απαγόρευση απασχόλησης σε πιστωτικά ιδρύματα μετά τη λήξη της σύμβασης απασχόλησης θα πρέπει να ισχύει μόνο για τα ανώτερα στελέχη.

Ορισμός πιστωτικού ιδρύματος

3.13 Η αναφορά του άρθρου 2 σε θυγατρικές αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, η οποία αφορά στα είδη των ιδρυμάτων που δικαιούνται να λάβουν στήριξη από το ΤΧΣ με σκοπό την ενίσχυση της κεφαλαιακή τους επάρκειας, νοείται ότι καλύπτει τις θυγατρικές που αποτελούν οι ίδιες πιστωτικά ιδρύματα και λειτουργούν στην Ελλάδα κατόπιν άδειας της ΤτΕ, και όχι άλλο είδος αδειοδοτημένου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Το σημείο αυτό της διάταξης θα μπορούσε να διατυπωθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια για λόγους ασφάλειας δικαίου.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 9 Ιουλίου 2010.

[υπογραφή]

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Jean-Claude TRICHET